

WIELOASPEKTOWOŚĆ
ODDZIAŁYWAŃ TERAPEUTYCZNYCH
WZGLĘDEM MIESZKAŃCÓW DPS
Z PERSPEKTYWY PSYCHOLOGA
I SPECJALISTY PSYCHOTERAPII
UZALEŻNIEŃ

dr n. med. Swetłana Mróz
mgr Joanna Pęska

Oddziaływania psychologiczne:

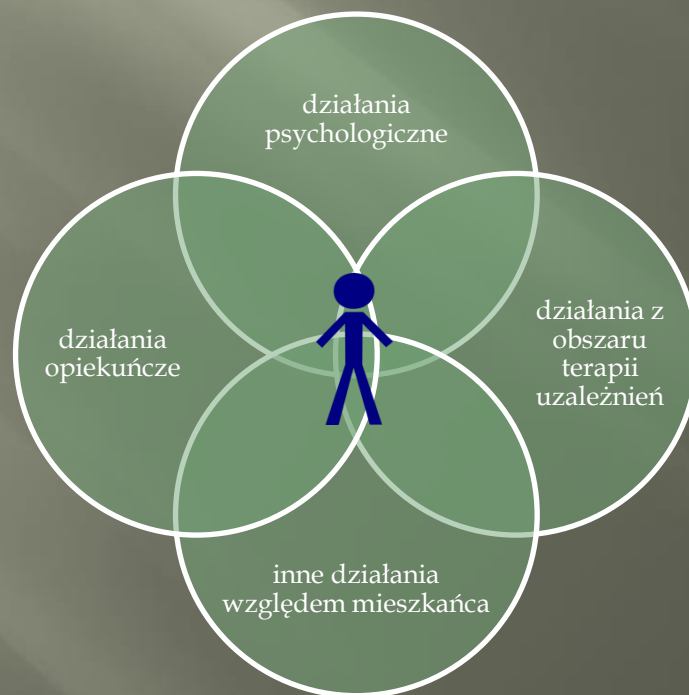
- ▣ Diagnoza psychologiczna.
- ▣ Rozmowy wspierające.
- ▣ Psychoedukacja.
- ▣ Rehabilitacja funkcjonowania procesów poznawczych.
- ▣ Organizacja spotkań informacyjno – edukacyjnych.

Oddziaływania z zakresu terapii uzależnień:

- ▣ Społeczność terapeutyczna.
- ▣ Grupowe zajęcia terapeutyczne.
- ▣ Praca indywidualna z terapeutą uzależnień .

Wieloaspektowość :

- ▣ Dla jednego mieszkańca przewidziane są działania z różnych obszarów terapeutycznych – m.in. działania psychologiczne (diagnoza, RehaCom, rozmowy wspierające) i z obszaru terapii uzależnień.

Wieloaspektowość :

- ▣ Różny poziom funkcjonowania (w sferze psychicznej, somatycznej i społecznej) mieszkańców wymaga od pracowników dostosowania odpowiednich form oddziaływań terapeutycznych.

Analiza przypadku A:

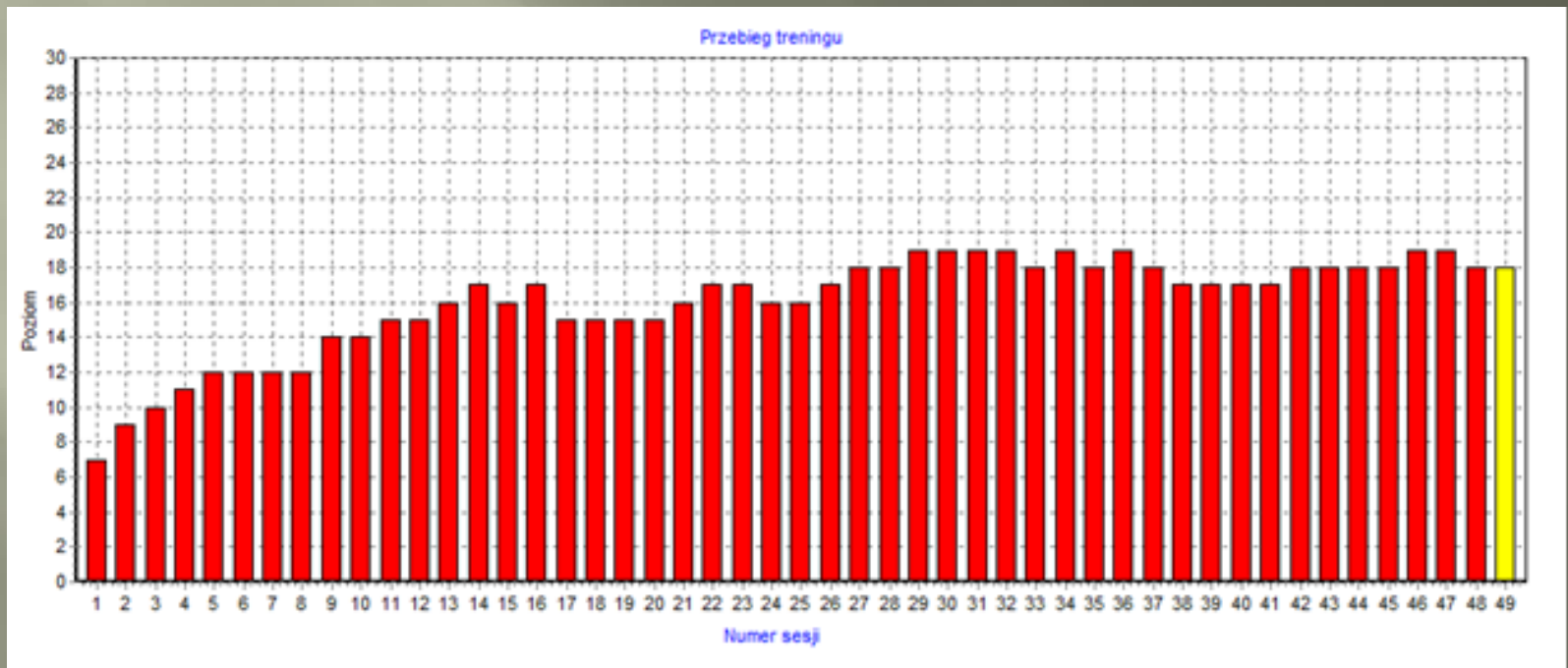
- ▣ Pan A. lat 71, przybył ze środowiska, całkowicie ubezwłasnowolniony.
- ▣ Diagnoza: Zespół uzależnienia od alkoholu (F10.2), organiczne zaburzenia nastroju.
- ▣ Motywacja do podjęcia Programu: zewnętrzna, oparta na decyzji opiekuna prawnego.
- ▣ Przebywa w Programie od: marzec 2014.

Analiza przypadku A:

- ▣ Rehabilitacja psychologiczna:
 - ✓ obszary pracy: systematyczna praca (1-2 razy w tygodniu) z użyciem programu RehaCom; ćwiczenia usprawniające pamięć, koncentrację i uwagę;
 - ✓ efekty: duże postępy w przeciągu 2 lat:

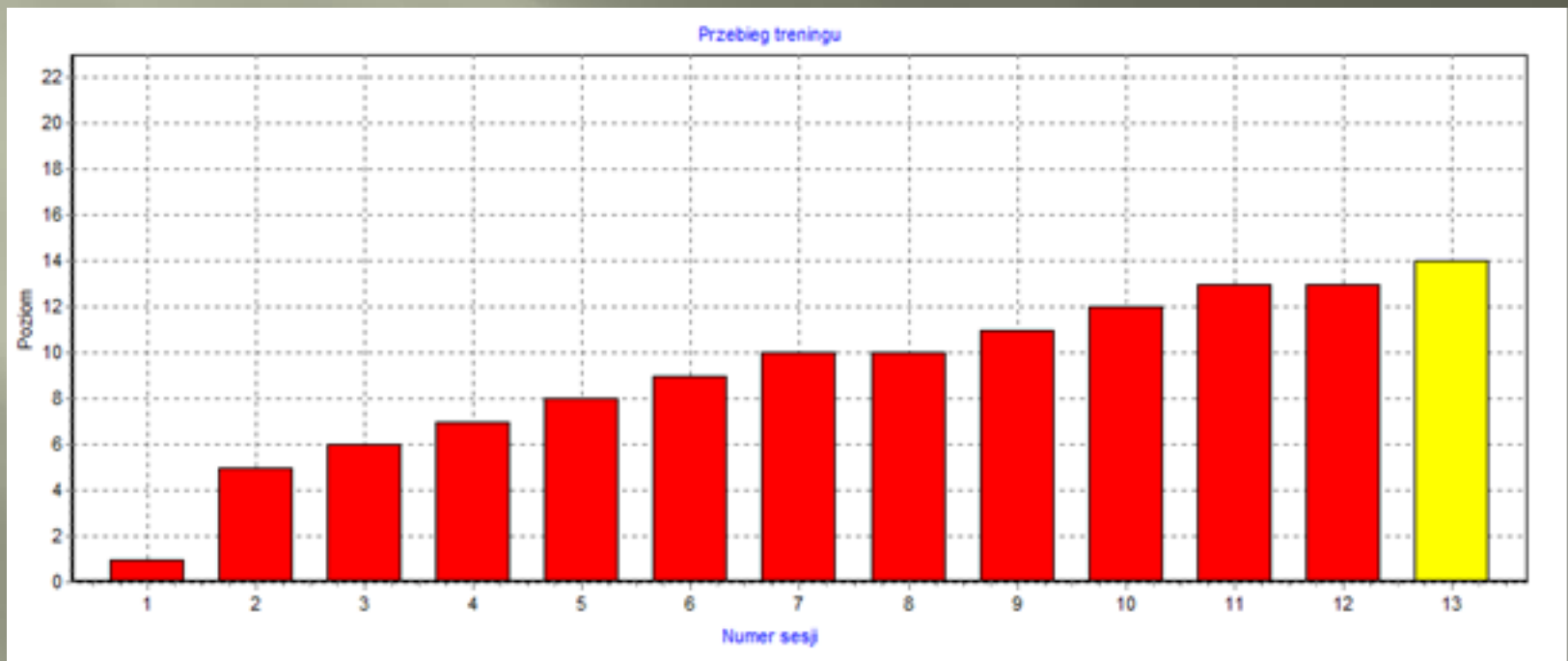
Analiza przypadku A:

- pamięć słowna:

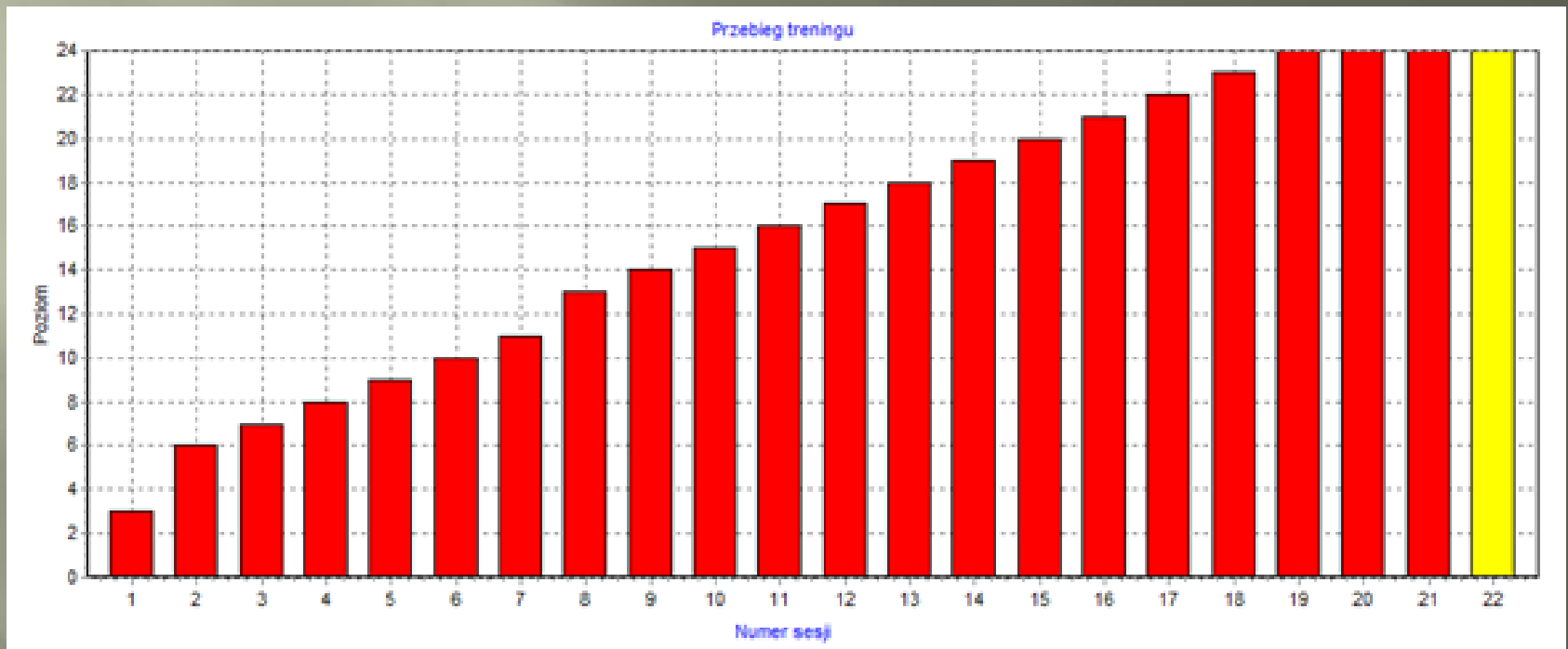
Analiza przypadku A:

- myślenie logiczne:

Analiza przypadku A:

- uwaga i koncentracja:

Analiza przypadku A:

- ▣ Praca terapeutyczna:
 - ✓ obszary pracy:
 - nad uznaniem tożsamości alkoholowej,
 - nad radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, będącymi pretekstem do picia,
 - nad przejmowaniem odpowiedzialności za własne postępowanie,
 - nad przygotowaniem do przejścia do docelowego DPS.

Analiza przypadku A:

▣ Praca terapeutyczna:

✓ efekty:

- zmniejszenie częstotliwości złamań abstynencji,
- sytuacyjne zaangażowanie w zajęcia i mityngi AA,
- wzrost aktywności życiowej,
- sytuacyjnie próby brania odpowiedzialności,
- podejmowanie ról i zadań w społeczności,

Analiza przypadku A:

▣ Praca terapeutyczna:

✓ efekty:

- wskazanie docelowego DPS,
- nadal trudność z radzeniem sobie z przykrymi stanami emocjonalnymi (złość, poczucie krzywdy), które uruchamiają złamanie abstynencji,
- przerzucanie odpowiedzialności za własne picie na inne osoby, eksponowanie poczucia krzywdy w sytuacjach konsekwencji złamań abstynencji.

Analiza przypadku A:

Wnioski:

- Mieszkaniec angażuje się w zadania sprzyjające jego usamodzielnieniu życiowemu, nie jest jednak zainteresowany zmianą własnego stosunku do picia alkoholu.
- Jednocześnie jest zaangażowany i robi postępy w rehabilitacji psychologicznej.

Analiza przypadku B:

- ▣ Pan B. lat 39, przybył ze środowiska jako osoba bezdomna.
- ▣ Diagnoza: Zespół uzależnienia od alkoholu (F10.2), organiczne zaburzenia osobowości i zachowania, padaczka poalkoholowa.
- ▣ Motywacja do podjęcia Programu: zewnętrzna, związana z motywowaniem przez siostrę oraz brakiem alternatywnego miejsca zamieszkania.
- ▣ Przebywa w Programie od: maj 2015.

Analiza przypadku B:

▣ Praca psychologiczna:

✓ obszary pracy:

Mieszkaniec ma widoczne deficyty poznawcze, jednak sporadycznie korzysta z pomocy czy współpracy z psychologiem. Nie podejmuje rehabilitacji poznawczej, mimo motywowania reaguje unikowo, często na zaproszenie do kontaktu informuje o braku czasu, przekłada spotkania.

✓ efekty: brak.

Analiza przypadku B:

- ▣ Praca terapeutyczna:
- ✓ obszary pracy:
- ▣ nad uświadomieniem szkodliwości picia alkoholu w funkcjonowaniu mieszkańca,
- ▣ nad wewnętrzną motywacją do utrzymywania abstynencji,
- ▣ nad radzeniem sobie z głodem alkoholowym, głównie w kontekście nauki radzenia sobie z trudnymi emocjami (smutek, złość, poczucie krzywdy),
- ▣ nad podejmowaniem odpowiedzialności za własne decyzje i zachowania,
- ▣ nad usamodzielnianiem i urealnianiem planów na samodzielność.

Analiza przypadku B:

- ▣ Praca terapeutyczna:
- ✓ efekty:
- ▣ zmniejszenie częstotliwości złamań abstynencji,
- ▣ uwewnętrznienie motywacji,
- ▣ wzrost zaangażowania i aktywności w zajęciach terapeutycznych,
- ▣ próby brania odpowiedzialności za powierzone zadania,
- ▣ wzrost umiejętności zwracania się o pomoc w sytuacjach trudnych,

Analiza przypadku B:

- ▣ Praca terapeutyczna:
- ✓ efekty:
- ▣ nadal trudność w braniu odpowiedzialności za sytuacje złamania abstynencji,
- ▣ wzrost gotowości do pracy nad tematem uzależnienia,
- ▣ bardziej dojrzałe mechanizmy radzenia sobie z emocjami,
- ▣ próby konstruktywnego rozwiązywania swoich problemów,
- ▣ podjęta próba usamodzielnienia się.

Analiza przypadku B:

Wnioski:

- Mimo wyraźnych wskazań mieszkaniec nie podejmuje współpracy z psychologiem. Nadal praca motywacyjna w tym zakresie.
- Mieszkaniec chętnie i z zaangażowaniem podejmuje pracę nad tematem uzależnienia, okresowo poddaje refleksji zaistniałe okoliczności picia, dostrzega potrzebę zmiany, podejmuje działania w kierunku zmiany, mówi o wewnętrznej motywacji do zaprzestania picia.

Analiza przypadku C:

- ▣ Pan C. lat 51, trafił do DPS ze środowiska.
- ▣ Diagnoza: Zespół uzależnienia od alkoholu (F10.2), zespół psychoorganiczny alkoholowy, nadciśnienie tętnicze.
- ▣ Motywacja do podjęcia Programu: wewnętrzna, związana z doświadczeniem bezdomności i chęcią wyjścia z niej.
- ▣ Przebywa w Programie od: luty 2016.

Analiza przypadku C:

- ▣ Praca psychologiczna:
 - ✓ obszary pracy:
 - nad uporządkowaniem sobie relacji z żoną i synem,
 - przyglądnięcie się biernym i ucieczkowym mechanizmom funkcjonowania oraz skorygowanie tych mechanizmów,
 - nad wzmocnieniem własnej wartości i poczucia decyzyjności.

Analiza przypadku C:

- ▣ Praca psychologiczna:
 - ✓ efekty:
 - rozpoczął proces uświadamiania sobie własnych mechanizmów funkcjonowania,
 - próby uporządkowania swojego stosunku emocjonalnego do najbliższych (zwłaszcza żony).

Analiza przypadku C:

▣ Praca terapeutyczna:

✓ obszary pracy:

- nad akceptacją faktu bycia osobą uzależnioną i uznaniem bezsilności wobec alkoholu,
- nad radzeniem sobie z głodem alkoholowym, głównie w sytuacjach doświadczanego poczucia krzywdy,
- nad przejmowaniem odpowiedzialności za własne decyzje życiowe.

Analiza przypadku C:

▣ Praca terapeutyczna:

✓ efekty:

- utrzymywanie abstynencji od początku pobytu w Programie,
- zaangażowanie i aktywność w zajęciach terapeutycznych,
- praca nad umiejętnością zwracania się o pomoc – mieszkaniec często bierny, oczekujący inicjatywy od innych,
- praca nad braniem odpowiedzialności, rezygnowaniem z pozycji osoby pokrzywdzonej.

Analiza przypadku C:

Wnioski:

Mieszkaniec zmotywowany do pracy nad sobą zarówno w obszarze oddziaływań psychologicznych, jak i terapii uzależnień. Pan C. jest zainteresowany dokonaniem pozytywnych zmian w swoim życiu i powrotem do funkcjonowania w środowisku. Z zaangażowaniem podejmuje działania służące realizacji celów terapeutycznych. W sposób świadomy i efektywny korzysta z wszystkich zaproponowanych mu form aktywności w Programie Readaptacji, co sprzyja lepszemu rokowaniu.

Podsumowanie

Praca psychologa i specjalisty psychoterapii uzależnień wymaga dostosowania działań do specyficznych trudności i możliwości danego mieszkańca.

Oddziaływania te są na bieżąco omawiane i uzgadniane w zespole terapeutycznym i interdyscyplinarnym, w ramach konstruowania indywidualnego Planu Readaptacji.

Kluczowa jest tu komplementarność pracy psychologa i terapeuty oraz współpraca całego zespołu interdyscyplinarnego, w celu jak najbardziej efektywnej pracy z mieszkańcem.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ